

Výroční zpráva 2003

(statutární zástupce: David Moravec)

Charakteristika projektu

Projekt individuálního a skupinového doučování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí byl zahájen v měsíci říjnu od školního roku 2000/2001. Tento projekt vznikl za prvotní pomoci Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí, oddělení sociální prevence.

Po tříměsíční zkušební době ve školním roce 2000/2001 a následném úspěšném pokračování v roce 2001/2002, je projekt individuálního a skupinového doučování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí realizován pod občanským sdružením S.T.O.P. V současné době má tento projekt za sebou téměř tři roky působnosti.

Realizace „Individuálního a skupinového doučování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí“ je dlouholetý projekt, jehož přesná realizace je ohraničena, vždy začátkem a koncem školního roku (září - červen).

- Sdružení se nazývá „S.T.O.P.“
- Sídlem sdružení je Ostrava-Poruba, Pokorného 1362, PSČ 708 00
- Působnost sdružení se vztahuje na území České republiky

Občanské sdružení

- Registrace: 26. 1. 2001 u Ministerstva vnitra ČR
- Telefon: 777 990 756
- E-mail: s-t-o-p s-t-o-p.cz
- Web: www.s-t-o-p.cz
- Konto: HVB Bank Czech Republic, a.s., č.ú. 41878-004/2700
- Ředitel sdružení S.T.O.P.: David Moravec

Filosofie projektu

Základní filosofie projektu „Individuálního a skupinového doučování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí“ vznikla z potřeby motivovat děti (zejména ze sociálně slabých rodin, především rodin romských, z různých lokalit města Ostravy), aby samy usilovaly o to zapojit se aktivně do vzdělávacího procesu.

Doučování je realizováno na základě dobrovolné práce (umožňujeme též vykonání povinné pedagogické praxe) studentů Ostravské univerzity všech fakult, ale i studentů dalších škol a jiných dobrovolníků.

Cíle projektu

- Cílem projektu je formou individuálního a skupinového doučování pomoci dětem ze základních škol a škol zvláštních zvládat učební osnovy daného ročníku.
- Snížit riziko propadnutí a následného opakování ročníku.
- Motivovat tyto děti k dalšímu vzdělávání.
- Přiblížit studentům a dobrovolníkům romskou kulturu, tradice a zvyklosti a doučovaným dětem pomoci se socializací, jejímž hlavním prostředkem by měl být přenos sociálního učení a to formou různých exkurzí, výletů, komunikací (= interakcí) mezi přímými účastníky doučování (dobrovolník - žák).
- Vzájemným poznáváním zlepšit vztah mezi romskou a ne-romskou populací.
- Přispět k eliminaci rasové nesnášenlivosti.

Cílová skupina:

Projekt je určen dětem a mládeži ve věku od 6 do 18 let ze sociálně znevýhodněného prostředí s výukovým handicapem. Jedná se především o romské etnikum.

Realizace projektu:

Na tomto projektu se podílí studenti Ostravské univerzity především pedagogické fakulty z oboru Vychovatelství s resocializačním a volnočasovým zaměřením, kteří touto cestou plní nejen povinnou pedagogickou praxi, ale někteří se podílí na projektu dobrovolně.

Na základě našich zkušeností z předešlých let jsme organizaci projektu zefektivnili. A to tím, že jsme zejména studentům stanovili jasná pravidla, jejichž dodržování důsledně vyžadujeme. V souvislosti s těmito opatřeními student získá nebo nezíská zápočet po zásluze.

V čem spočívá výchovně-vzdělávací práce studentů:

- Student navštěvuje vždy stejného žáka a to 1x týdně po 2 hodinách. Žák je vybrán romskou asistentkou, případně třídním učitelem. Zohledňuje se žák, u kterého je předpoklad spolupráce a zlepšení ve studijních výsledcích (žák vstupuje do projektu na základě dobrovolnosti a plného respektování vnitřních pravidel).
- Student připravuje pro žáky úkoly přiměřené věku a individuálním zvláštnostem žáka, na činnost se připravuje dle potřeby žáka (zajištěno konzultací s koordinátory), vede si záznamy (o úspěších, o lepších formách a metodách práce – uchovává je pro společné reflexe).
- Hodnocení žáků probíhá pomocí speciálně zhotovených obrázkových razítek, které symbolicky zastupují úspěch, neúspěch. Ovšem student může zvolit vlastní hodnotící systém.
- Student hodnotí žakovu činnost (resp. aktivitu, míru splnění úkolu a jeho kvalitu), vše je zaznamenáno v „úkolníčku“ žáka, který obdrží od sdružení S.T.O.P. na začátku doučování (začátek školního roku). Opět i zde je dokumentace o úspěších či neúspěších žáka závislá na zvolené metodě hodnocení doučujícího studenta.
- Student se účastní mimovýukového programu (výlety, různé soutěže, exkurze atd.) na základě dobrovolnosti.

Přímá práce studenta:

- student má k dispozici informace o výukových problémech žáka/žáků od třídního učitele, romské asistentky popřípadě rodičů. Také má k dispozici informace o jeho chování, zdravotním stavu (v případě, že žák je nucen užívat nějaké léky; nebo je pravděpodobnost epileptického záchvatu apod.).
- uvítá se s žákem, vypráví si pár minut o prožitém týdnu (k navození příjemné atmosféry a motivaci k práci) – vede si evidenci o doučování – docházka.
- kontrola zadaného úkolu k procvičování (společná kontrola, poučení o chybách, důraz na pochvalu (i za správnou část úkolu, který není zcela správně).
- student si vede poznámky (pokrok, na co se má příště více zaměřit, uvažuje o dalších možnostech užití metod).
- student s žákem procvičuje učivo, které mu působí potíže (je informován od romských asistentů a koordinátorů) => volba metod, organizační formy práce atd.
- student má volný prostor pro realizaci svých plánů (vede k samostatnosti, poučení se z chyb, student si zkouší různé varianty doučování dětí).
- na konci doučování, pro uvolnění, si student s žákem zahrají nějakou hru (kviz, divadlo apod.).

V čem spočívá práce koordinátorů projektu:

- Oslovení ZŠ a ZvŠ (popřípadě jiné instituce) s nabídkou doučování dětí.
- Výběr studentů (dobrovolníků) pro tuto činnost a přiřazení žáka .
- Komunikace s vedoucí pedagogických praxí na Ostravské univerzitě.
- Zajištění komunikace mezi doučujícím a učitelem nebo romskou asistentkou (pokusit se o komunikaci mezi doučujícím a rodičem žáka).
- Zajištění materiálně-didaktických pomůcek nutných pro studentovu činnost.
- Důsledná kontrola a evidence docházky a záznamů studenta o jeho činnosti s žákem.
- Uspořádat 1x za dva měsíce společnou schůzku se studenty (hodnocení dosažených výsledků, úspěchy, neúspěchy, zpětná vazba, reflexe, ...) .
- Zajistit, zorganizovat společné výlety s přímými účastníky projektu během školního roku.
- Zajištění financí nutných k chodu organizace (správa).
- Péče o webové stránky S.T.O.P. (slouží k informaci o organizaci).
- Vyhotovení pamětních listů pro každého žáka a uspořádání rozlučkového odpoledne, jehož programem je vyhodnocení výsledků, hry (odměny).
- Snaha o akreditaci nového předmětu „Doučování romských dětí“ na Ostravské univerzitě.

Přínos projektu:

Přispět k vyšší gramotnosti a vzdělanosti především romského etnika a pomoci jim tak k lepší integraci do dnešní společnosti, přispět ke zlepšení sociální orientace.

Z našich zkušeností: Většina dětí začala chodit do doučování raději, jelikož samy pochopily důležitost vzdělání (bohužel musíme i přiznat, že v některých případech se nám nepodařilo prostřednictvím naší činnosti tuto myšlenku naplnit). Pakliže se úspěch dostaví, vysvětlujeme si jej motivací, která plyne z „kamarádského“ vztahu mezi studentem a žákem - netradičním hodnocením a společnými akcemi.

Opíráme se také o zkušenosti jednoho z nás, jež je romského původu a vyrůstal od svých tří let v dětském domově.

Lokality naší působnosti:

Tento projekt je v současné době realizován v pěti ostravských lokalitách.

- Ostrava-Mariánské hory
- Ostrava-Muglinov
- Ostrava-Poruba
- Ostrava-Výškovice
- Ostrava-Zábřeh

Personální a odborné zajištění:

- 19 studentů Ostravské univerzity
- PhDr. Miriam Prokešová PhD. (garant pedagogických praxí na OU)
- Mgr. Ivana Nesětová (vedoucí oddělení sociální prevence)
- Bc. Lýdia Poláčková (romská poradkyně)

Realizátoři a koordinátoři projektu:

David Šamko, David Moravec a Ivona Šťovíčková.

Vyhodnocení projektu:

V průběhu celého roku probíhá hodnocení projektu pomocí dotazníků určených ředitelům škol a institucím, romským asistentům, třídním učitelům, rodičům, doučujícím studentům a doučovaným žákům. Naše sdružení také sleduje prospěch žáků, zda se zlepšuje či nikoli, pomocí klasifikace a rozhovorů s učiteli a asistenty na školách.

Získaná data konzultujeme s garantem pedagogických praxí Ostravské univerzity pro obor Vychovatelství.

Sdělení o finanční spoluúčasti občanů:

Na výlety vybíráme od rodičů (zákonných zástupců) dětí dobrovolný příspěvek.

Naše další činnost:

Naše sdružení dlouhodobě spolupracuje s nadací "Pomozte dětem" a již třetím rokem organizuje veřejnou sbírku v projektu "Pomozte dětem" na Masarykově nám. v Ostravě. V naší spolupráci bychom rádi pokračovali i nadále.

Sponzorské dary:

Během roku se stále snažíme hledat další finanční zdroje, v listopadu roku 2003 se nám podařilo získat sponzorský dar ve výši 20.000 Kč od Duhové energie. V našem zájmu je v co největší míře zajistit prostředky pro chod organizace i prostřednictvím jiných grantů (např. Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy) a sponzorů.

Průběh projektu:

„Individuální a skupinové doučování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí“

- Naše sdružení spolupracuje především se studenty prvního ročníku oboru Vychovatelství z Ostravské univerzity, kteří docházejí na námi určené a vybrané místo a to na ZŠ, ZvŠ, do rodin, komunitních center a jiných organizací, kde doučují děti ze sociálně znevýhodněného prostředí (zejména se jedná o děti romské).
Taktéž spolupracujeme s dobrovolníky, kteří se nám hlásí přes naše webové stránky nebo letáčky, které umísťujeme po budovách Ostravské univerzity, VŠB a ostravských gymnázií.
- Se začátkem nového kalendářního roku 2003 studenti navázali na doučování v minulém kalendářním roce 2002, s nímž začali již v říjnu 2002 (= začátek semestru) a kontinuálně přešli již k započatým činnostem a cílům a to i navzdory zkouškovému období. Studenti totiž po dobu zkouškového období nemusejí na doučování docházet, ale téměř všichni studenti doučovat chodili. Pouze ti, kteří dojížděli z jiných měst, byli omluveni, většinou však zajistili za sebe náhradu.

Taktéž členové o.s. S.T.O.P. kontinuálně přešli již k započatým činnostem, koordinovali doučování, kontrolovali správné plnění pedagogické praxe a nadále zajišťovali chod sdružení.

- Březen 2003 - získání grantu města Ostravy ve výši 83.000 Kč
- Schůzka se studenty:
Dne 22.4.2003 proběhla poslední schůzka studentů, kteří doučují romské děti. Zúčastnilo se 21 studentů, kteří si doučováním plní svoji povinnou praxi a dva dobrovolníci. Jedna studentka se omluvila. Dále se zúčastnila PhDr. Miriam Prokešová Phd. a zástupci občanského sdružení S.T.O.P.: David Moravec, Ivona Šťovíčková a David Šamko. Každý ze studentů krátce pohovořil o svých dojmech a zkušenostech z doučování, poté následovala diskuse.

Dále jsme připomenuli požadavky k zápočtu:

- řádně vyplněný evidenční list s podpisy pedagogických pracovníků, popřípadě omluvenek od lékaře
- seminární práce na téma „Má praxe“, kde student reflektuje své dojmy z doučování
- seminární práce na téma „Problematika doučování romských dětí“ pro ty, kteří se nezúčastnili minulé schůzky
- doklad o předchozí praxi
- odevzdání obrázkových razítek, které studenti používají k hodnocení žáků

Dalším bodem naší schůzky bylo podání informací k připravovanému jednodennímu výletu na hrad Bouzov a rozdání informačních letáčků pro rodiče dětí.

Závěrem jsme studentům rozdali diplomy a odměny pro žáky. Studenti poslední hodinu připraví žákům nějaké hry a ke konci jim předají diplom s ohodnocením a motivační ceny (fixy, sešity, gumy, knížky, tužky a bonbóny). Taktéž jsme všem studentům dali několik rolí krepového papíru, aby dětem připravili nějaké překvapení.

Schůzka byla velmi zajímavá, věcná a měla spád. Škoda, že se nedostavily romské asistentky, které přislíbily s nadšením účast. Určitě by obohatily diskusi svými připomínkami.

- Schůze výkonného výboru:
Dne 29.4.2003 proběhla schůze výboru o.s. S.T.O.P. Výsledkem schůze bylo zvolení nového ředitele Davida Moravce, rezignace člena výkonného výboru Pavla Kořínka a přijetí nových členů: Davida Šamka a Ivony Šťovíčkové.
- Výlet na hrad Bouzov:
Dne 3.5.2003 jsme jeli na hrad Bouzov. Výletu se zúčastnilo 26 dětí, 7 studentů, 3 zástupci občanského sdružení S.T.O.P. a zástupkyně ředitele Dětského domova Bukovanského. Vzhledem k tomu, že vlak měl velké zpoždění, nestihli bychom autobus, kterým jsme původně měli dojet do Bouzova. Naštěstí jsme včas zareagovali a vystoupili v jiném městě, protože jsme našli jiné spoje. Popojížděli jsme různými autobusy, až jsme se dostali asi 6 km od „našeho“ hradu.
Nebylo možné jít pěšky, protože hodně přšelo. Stáli jsme na zastávce a čekali, až přestane pršet. Jedna z místních obyvatelk tamní vesničky nám nabídla pomoc a odvezla nás po skupinkách v osobním autě do Bouzova. V Bouzově jsme poobědvali v místní restauraci a poté jsme absolvovali nádhernou prohlídku starobylého hradu. Po prohlídce jsme hráli různé hry na louce a zkrátili si tak čas při čekání na autobus do Zábřehu na Moravě. Tam jsme dětem a studentům koupili do vlaku malou svačinku (Fruiko + Zlaté polomáčené oplatky). Výlet se všem moc líbil, byla tam velká sranda a nikdo ani nepostřehl malý problém s ranní dopravou, ba naopak, přispělo to k výjimečnosti celého dne. Fotografie jsou k nahlédnutí na našich webových stránkách: www.s-t-o-p.cz
- Většina studentů chodila doučovat i po skončení semestru, který končí dříve než školní rok dětem. Před vysvědčením udělali studenti pro děti závěrečnou hodinu plnou různých soutěží se sladkou odměnou a před rozloučením jim předali diplomy s hodnocením snahy jednotlivého

dítěte. Na základní škole na ulici L. Štúra si dokonce děti připravily dárky a básničku pro studenty.

Všichni studenti splnili požadavky k zápočtu.

- Protože náš projekt je založený na pomoci dětem ze základních a zvláštních škol, jsme nuceni během letních prázdnin přejít do útlumu. Většina dětí je totiž na prázdninách mimo město a studenti taktéž.

září 2003

(začátek nového semestru, práce s novými studenty 1. ročníku oboru Vychovatelství Ostravské univerzity a hledání nových dobrovolníků)

- Předběžné oslovení škol se kterými jsme spolupracovali v minulých letech (ZŠ Karasova – Mariánské hory, ZŠ Ludovíta Štúra – Poruba, ZŠ Chrustova – Muglinov) a navíc ZŠ Matrosova – Mariánské hory, romských asistentek z Radvanic a Zárubku, odbor pro ochranu dětí v Ostravě-Zábřehu a komunitní centrum na Liščině.
- Seznámení studentů nastupujícího 1. ročníku s naším sdružením
Dne 22. září (začátek akademického roku 2003/2004) jsme seznámili studenty 1. ročníku Vychovatelství s naším sdružením a možnostmi, že u nás mohou vykonávat povinnou pedagogickou praxi. Po týdnu, který jsme jim dali na rozmyšlenou, se nám přihlásilo 25 studentů, ale pedagogická fakulta nám dovolila přijmout jen 19 z důvodu, aby se naplnily ostatní praxe, které jsou studentům 1. ročníku nabízeny. Studentům jsme rozdali pro děti úkolníčky, razítka a sešity, zodpověděli jejich dotazy a podali jim patřičné informace k doučování.
- Opětovné oslovení škol – zjištění počtu dětí
Z oslovených škol a organizací projevíli všichni zájem o spolupráci s naším sdružením a vybrali děti na doučování. Následně jsme studenty do těchto škol rozdělili, podali jim veškeré organizační informace, kontakty na ředitele škol a romské asistenty, rozdali důležité formuláře: výkaz o praxi studenta, průvodní list studenta OU a dohodu o bezplatném provedení práce.
- Schůzka se všemi doučujícími studenty,
doladění organizace doučování, reflexe studentů po několika týdnech doučování na úvodním víkendovém kurzu pro studenty 1. ročníku Vychovatelství (konal se ve dnech 24.-26.10. na Hutisku Solanec, penzion Zákopčí). Zde jsme studentům též rozdělili ještě zbývající didaktické pomůcky – učebnice, sešity na procvičování psaní apod. Naše sdružení se částečně finančně podílelo na úhradě ubytování studentů, kteří se přihlásili na doučování. Studentům byly na kurzu poskytnuty základní didaktické rady ze strany Ostravské univerzity a účastnili se různých seminářů vztahující se k jejich praxi.
- Vydání letáčků v prostorách OU, VŠB a gymnázia v Matiční ulici pro dobrovolníky s nabídkou spolupráce s naším sdružením. Na tyto letáčky se nám již přihlásilo 10 studentů. Momentálně s námi spolupracují bohužel jen 4 z nich. Ostatní si to postupem času rozmysleli. Do budoucna bychom rádi ostatní studenty-dobrovolníky z OU motivovali možností zapsat si doučování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí jako volitelný předmět ohodnocený kredity.
- Rozdání učebnic studentům, které nám zbyly z předchozích let.
- Vyvinutí maximální úsilí o vytvoření nového předmětu Doučování rom. dětí pod OU, který by byl ohodnocen kredity – pro studenty i z jiných oborů. Tuto myšlenku se nám prozatím nepodařilo zrealizovat, stále bojujeme s úředním šimlem, ale již nám bylo předběžně přislíbeno otevření předmětu v novém akademickém roce 2004/2005.

Tento předmět má pro náš projekt velký význam, protože díky němu dosáhneme větší zodpovědnosti ze strany studentů-dobrovolníků k docházce a doučování vůbec. Domníváme se taktéž, že tímto krokem získáme větší počet studentů pro doučování. V neposlední řadě dostanou studenti tímto alespoň ohodnocení své práce v podobě kreditů.

- Předání vedení účetnictví účetní firmě
Zpracování účetnictví jsme zadali účetní firmě.
- Změna sídla občanského sdružení
3.11. se uskutečnila schůzka výkonné rady občanského sdružení S.T.O.P., kde se projednávala změna sídla sdružení. Stalo se tak v návaznosti se změnou ředitele občanského sdružení. Nová adresa je: Občanské sdružení S.T.O.P, Pokorného 1362, Ostrava-Poruba, 708 00
- Vytvoření projektu a požádání o grant město Ostrava
- Udělení sponzorského daru společností ČEZ
Byl nám udělen dar ve výši 20.000,- Kč.

- Výlet na Ostravici
Dne 5 - 7.12. 2003 jsme zorganizovali výlet na Ostravici pro doučované děti a studenty, kteří je doučují. Z minulých let jsme si několikrát ověřili nesporný význam výletu pro doučované děti a jejich doučující. Tento význam spočívá ve vytvoření naprosto odlišného vztahu (ve smyslu pozitivním) mezi účastníky interakce.

Na sraz na hlavním nádraží v Ostravě přišlo 27 dětí, 12 studentů a 3 členové o.s.

S.T.O.P. Cesta vlakem proběhla klidně a atmosféra byla velmi dobrá. Po příjezdu do rekreačního střediska Hlubina na Ostravici jsme šli na večeři. Studenti měli za úkol připravit program na celý náš pobyt, takže krátce po ubytování se starali o program v klubovně. Večerka byla vyhlášena v deset hodin. Každý student měl na starost „své dítě“, pomáhal s vybalením věcí, povlečením postelí. Ráno někteří studenti šli připravit trasu, po které jsme se později vydali a kde děti plnily různé úkoly a ke konci dostaly sladkou odměnu v podobě čokolád. V průběhu dne jsme hráli různé hry. Před večeří měly děti volný čas na přípravu programu pro Mikuláše za pomoci „svých“ studentů. Po večeři se 5 studentů převléklo do masek Mikuláše, čerta a andělů a připravili pro děti neopakovatelný zážitek. Každé dítě bylo odměněno sladkostmi, které jsme pro ně zakoupili. Děti slíbily Mikuláši, že se budou pilně učit.

Ráno jsme hráli s dětmi hry v klubovně a odpoledne jsme odjeli zpět do Ostravy.

Výlet se zdařil, všem se moc líbil. Více na přiloženém CD, na kterém jsme sestříhali na videu nejzajímavější okamžiky tohoto výletu.

Naše sdružení provádělo po celý rok důslednou kontrolu studentů, podávalo informace vedoucí pedagogických praxí OU, řešilo požadavky či menší problémy studentů a zajišťovalo komunikaci a zpětnou vazbu mezi složkami: student (doučující) - učitel na ZŠ (popř. rodič), vedení ZŠ - OU Pedagogická fakulta.

Financování projektu:

Statutární město Ostrava – městský grant č. 4.....83.000,- Kč
Severomoravská energetika, a.s. – sponzorský dar.....20.000,- Kč